

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

PROVINCIAL LIBRARY
ПРОЛТАМ ВСХ КРАЕ СЛУЖБИ

CORNER PRITCHARD AVE
& MCGREGOR ST The Provincial Library

UKRAINIAN LABOR NEWS

WINNIPEG, MANITOBA,
CANADA

Виходить два рази на тиждень — в середу і суботу. — Published semi-weekly — on Wednesday and Saturday.

PK V. Ч. 4. СУБОТА, 13. СІЧНЯ 1923. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, JANUARY 13th, 1923. No. 4. VOL. V.

ФРАНЦУЗЬКІ ВІЙСЬКА ЗАНЯЛИ НІМЕЦЬКЕ ПРОМИСЛОВЕ МІСТО ЕСЕН.

ОКУПАЦІЙНІ ВІЙСЬКОВІ ВЛАСТИ ПРОГОЛОСИЛИ В МІСТІ ВОЕННИЙ СТАН.

Французська кавалерія, тенки, панцирні автомобілі і машинні кріси на вулицях Есену.

ЕССЕН, Німеччина, 11. січня. — Французи знаходять ся вже в Есені. Перші війська увійшли сьогодні о 10-й годині перед полуднем. Рівночасно з Французами до міста увійшло також бельгійське військо.

Всі жовніри мають повне воєнне озброєння, навіть маски від газу.

Французькі тенки є усталені на ринку Есену, а інфантерія держить в своїх руках залізничну станцію.

Міста і містечка в Рурській долині були сьогодні спокійні. Майнери і інші робітники пішли до роботи як звичайно, однак доносять, що багато з них може не скінчать своєї денної праці. Кажуть, що в деяких місцях вже тепер тяжко дістати робітників, щоб вони продовжали свою роботу.

Вчора вечером прийшло в Есені до розрухів. Около 5.000 мешканців напали на головний готель в місті "Кайзергоф", домагаючи ся прогнати з него французької комісії, яка мала там знаходити ся. Кількадесят осіб увірвало ся до будинку, однак др. Ганс Лютер, бувший бурмістр Есену і теперішній міністер живности в кабінеті Кунна, прибув в час на місце і не допустив до грізніших наслідків.

Захопивши насамперед Есен, Франція нанесла удар в серце німецької індустрії. Есен, місто з 300.000 населення, довго перед війною було відоме як "сталеве місто" німецької імперії, головню через те, що воно було місцем великих фабрик Круппа, які виробляли майже все, від голки до найтяжшого рода панцирної плати.

Рурський район є багатий в залізо, вугле, цинк і мідь. Він є покритий густою сіткою залізниць, які йдуть у всі сторони. Тому й розвиваєть ся там всякого рода індустрія.

ЕССЕН, Німеччина, 12. січня. — Французькі окупаційні війська проголосили тут вчора по полудні воєнний стан. Поїзди і трамваї зійшли стримані і комунікація була на якийсь час застановлена. Товпи Німців на вулицях близько залізничних і поштового уряду були в поганій настрою. Французька кавалерія, тенки, панцирні автомобілі і відділи машинних карабінів держали центр міста.

Франція планує зайняти місто Бохум.

ПАРИЖ, 11. січня. — Преміер Пуанкаре заявив нині в парламенті, що в плані французького правительтва є також окупація Бохума, "наколи Німеччина не сповнить догагань Франції". Окупація Бохума, в якій знаходять ся залізні і сталеві фабрики Гюго-Етіннеса, є назначена на суботу, однак се не є ще урядово потвержене.

Німеччина уважає Версальський договір зриваним.

БЕРЛІН, 11. січня. — Канцлер Кунд заявив нині комісії заграничних справ райхстагу, що Німеччина не буде дискутувати над своїми репараційними зобовязаннями з "державами, які зрвали договір".

Німечьке правительтво ризикує підняти наступні кроки сейчас після французької окупації:

- 1) Мировий договір буде проголошений зриваним і його виконане нездійснимим.
- 2) Німеччина не буде більше переговорювати з репараційною комісією, доки ся несправедливість не буде усунена.
- 3) Уживане алкоголических напиктів буде зменшене.
- 4) Недля буде проголошена днем національної жалоби.

Французи грозять німецькому населенню смертю.

БЕРЛІН, 11. січня. — Французькі аероплани кидали вчора над Есеном летючки, в яких закликали населенню до спокую. В летючках сказано, що особи, які застановлять роботу, будуть депортовані, а ті, що будуть недопускати або перешкаджати нормальному ходови мійської діяльності, будуть підпадати карі смерті.

Окупаційна армія буде чисити 120.000 людей.

АМСТЕРДАМ, 10. січня. — Раніші газети кажуть, що в окупації Рурської долини візьме участь девять французьких дивізій, зложених з 120.000 жовнірів. Німецькі залізничні влади одержали приказ мати на поготові дия війська 73 потяги.

Французи займуть залізничні мости і віддукти, як також копальні і фабрики, щоб охоронити їх від саботажу німецьких робітників.

50 тисяч французьких військ в околиці Діссельдорфу.

ДІССЕЛЬДОРФ, Німеччина, 10. січня. — Обчислено сьогодні, що в околиці Діссельдорфу є сконцентровані 50 тисяч французьких військ.

КОБЛЕНЦ, Німеччина, 10. січня. — В протягу ночі переїхало через місто 20 потягів з французьким військом, між яким находила ся марокканська кавалерія і відділи машинних карабінів.

МЕЗЕНС, 10. січня. — Сьогодні виїхало до границі Рурської 30 потягів з французьким військом.

НІМЕЧЧИНА ВІДКЛИКАЛА СВОЇХ ПОСЛІВ З ФРАНЦІЇ І БЕЛЬГІЇ.

Німечький амбасадор Вільгельм Маер виїхав з Парижа.

БЕРЛІН, 11. січня. — Німеччина відкликала вчора свого амбасадора в Берліні. Амбасадор др. Вільгельм Маер одержав інструкції полішити амбасаду під зарядом її радника.

Німечький міністер до Бельгії зівстав також відкликаний з подібними інструкціями.

Німеччина відкликала амбасадорів з Франції і Бельгії.

ПАРИЖ, 11. січня. — Др. Вільгельм Маер, німецький амбасадор до Франції, виїхав нині з Парижа до Берліна.

Німеччина протестує перед Англією проти окупації.

ЛОНДОН, 11. січня. — Др. Ст. Гамер, німецький амбасадор до Англії, предоложив нині британькому міністерству заграничних справ формальний протест Німеччини проти франко-бельгійської акції в Рурській долині, яка, як кажеть ся в ноті, нарушує Версальський договір.

Злучені Держави відкликають своє військо з Надренщини.

ВАШІНГТОН, 11. січня. — Президент Гардінг видав вчора приказ, щобі американські війська в Надренщині були відтягнені. Число американських жовнірів вносить там тепер около 1.000.

Німці уважають забране альянтами вугле в Рурській ревізцією і домагають ся за него грошей.

БЕРЛІН, 11. січня. — Німеччина планує нині повідомити альянтів, що забране ними вугле в Рурській вона буде уважати як зареєквіроване і що альянти мусять за него заплатити.

Німеччина застановила доставу вугля.

БЕРЛІН, 11. січня. — Оповіднено, що на приказ німецького правительтва застановлено нині транспортацію вугля на рахунок репараций.

Президент Еберт закликає до спокую.

БЕРЛІН, 10. січня. — Президент Еберт видав нині до населення Рурської долини маніфест, в якім закликає його заховувати спокій, помімо продовжуваня французької несправедливости і насильства.

Французи забирають найліпші німецькі автомобілі.

ДІССЕЛЬДОРФ, Німеччина, 10. січня. — Французьке правительтво, на приказ генерала Сімона, зареєквірувало пасажирські автомобілі і тяжкі товарові троки. Генерал разом з бурмістром переведуть інспекцію автомобілів і виберуть найліпші з них для ужитку Французів.

Ті, що відмовлять ся віддати свої автомобілі, будуть суджені французьким військовим судом.

Совітська преса добуває в поступку Франції загрозу війни.

МОСКВА, 11. січня. — Російська преса загално добуває в акції Франції відносно Рурської долини і в зриванню конференції премієрів в Парижі грозу нової війни.

Комуністичні провідники завжди мали той погляд, що політика премієра Пуанкаре же не Німеччину до революції, і тому вони слідять тепер пильно за положенням.

АРЕШТОВАНА ФРАНЦУЗЬКИХ КОМУНІСТІВ ЗА ПРОПАГАНДУ.

Прокуратор домагаєть ся позбавлення Кашена посольської нетикальності.

ПАРИЖ, 11. січня. — Головий прокуратор звернув ся нині до міністра судніцтва з формальною просьбою, щобі відібрати комуністичному послові Марселью Кашену посольську нетикальність, так щобі можна було виставити проти него обвинувачення, що він діяв проти внутрішньої і зовнішньої безпеки держави.

Кашен повернув недавно з Есену, де працював на полі пропаганди. За пропаганду в Рурській долині правительтво арештувало вже 11 комуністів.

Наїзд на комуністів в Парижі переведено вчора. Арештованих обвинувачуєть ся, що вони підбурювали населення в Рурській долині, щобі воно повстало проти приходу французьких військ.

Поліція зробила також ревізію в редакції комуністичного органу "Іманіте" і забрала кілька документів.

Комуніст Кашен перебиває промову Пуанкаре в парламенті.

ПАРИЖ, 11. січня. — Після того, як премієр Пуанкаре зложив свою заяву відносно акції Франції в Рурській долині, палата послів висловила правительству довіре 478 голосами проти 86. Всі послы, за винятком комуністичних, при вході Пуанкаре до салі повстали зі своїх місць і оплескували його через пять мінут.

Пуанкаре часто перебивав комуністичний посол Марсель Кашен. У відповідь на сі перебивання послы в правіці і центра кричали: "Викинути зрадника".

Правительтво обвинувачує Кашена за його діяльність в Есені, де він засідав з комуністичним "Комітетом Акції". Його однак охоронне посольська нетикальність, та правительтво зажадало від парламенту, щобі він позбавив Кашена посольської нетикальності.

Робітничі організації в Надренщині і Вестфалі проголошують генеральний страйк.

АМСТЕРДАМ, 11. січня. — Делеша з Есену до "Екстендж Телеграф" каже, що робітничі організації в Надренщині і Вестфалі рішили проголосити в цілім промисловім окрузі короткий генеральний страйк на знак протесту проти французької окупації. Страйк розпочнеть ся в понеділок.

З РАДЯНСЬКОЇ УКРАЇНИ

Тов. Шумський народним комісарем юстиції.

Київський "Більшовик" доносить, що тов. Олександр Шумський, посол Радянської України в Польщі, зівстав назначений народним комісарем юстиції У.С.Р.Р.

Земельне питане на Україні.

На VII. Всеукраїнськім Зїзді Рад народний комісар земельних справ Клименко при своєму звіті між иншим підніс успіхи в справі відродженя сільського господарства. У нетрудових елементах відібрано 12 мільонів десятин (понад 15 мільонів моргів) землі і всю розділено між працююче селянство. 93% всієї площі орної землі находить ся в руках селянства 7% становить фонд промисловости.

З вище сказаного ясно виходить, що в нїдійній країні на світі селяни не мають в руках стільки землі, що мають селяни радянських республік.

Коллективні господарства на Україні.

По останних звістках загалне число коллективних господарств на Україні досягдє 3290. Найбільше число коллективних господарств є на Миколаївщині, Одещині і Донщині.

Виріб сільсько-господарських машин на Україні.

Продуктивність заводу сільсько-господарського знаряддя бувш. "Артур Копель" доведено до 4.000 плугів і инших сільсько-господарських машин що місяця.

Регульоване рік на Київщині.

Меліоративна частина Губземвідділу провадить підготовчу працю по регулюванню найбільш заболочених рік на Київщині. З весни 1923 року буде пушено в роботу 3 землерегуляційні каравани по рікам Трубежу, Ірпеню і Здвижу. Працюю сього проваджено разом з меліоративними товариствами, які перебувають в районах сих рік.

Літературна студія в Києві.

Мистецьке об'єднане "Березіль" в Києві засновує Літературну студію з метою притягти робітничі і студентські сили для спільної праці над удосконаленням майстерности і літературної грамотности в царині нових форм поезії і мистецької прози.

До праці в студії притягнені найвидатніші робітники літератури і мистецтва: О. Дорошкевич, Лесь Курбас, Мих. Семенов, О. Саїсаренко, Д. Ревущий, Л. Старилька, Черняхівська, П. Філілович (Зорев), Б. Якубський, Ю. Меженко і ин.

При студії засновуєть ся спеціальний курс чужоземних мов для підготованя кадрю перекладачів.

Літстудією керує Б. Якубський. Мистецьке об'єднане "Березіль" сподіваєть ся зустрінути якнайширшу підтримку серед робітничих та студентських кол.

Україна і Лионський ярмарок.

Українською Економічною Радою ухвалено, щоб Україна приймала участь у Лионському ярмарку (Франція).

ПОЛЯКИ БЕРУТЬ ГАЛИЦЬКИХ УКРАЇНЦІВ ДО ВІЙСЬКА.

Зі Львова доносять нам: На мурах м. Львова появилася така відозва:

"Рескриптом міністерства військових справ деп. Х. з 24. листопада 1922 ч. 6231 наказуєть ся доповнене поборової листи річників 1900 і 1901. Магістрат закликає всіх мушних уродженних в 1900 і 1901 рр. без ріжниць народности і релігії, котрі стало перебувають в громаді Львів і є польськими горожанами, щобі найдалше до 2. грудня 1922 згодоили ся в IV. деп. магістрату, ratusz III. п. двері ч. 198, в цілі зареєстрованя з відповідними документами (метрика, свідоцтво шкільне, карта зголошень).

Хто ухилить ся від списку, буде караний по приписам і втратить польське горожанство. Найман."

Те саме оголосили всі старости на провінції. На село йде вже польське військо робити "асентрунок". А Петрушевич і українські патріоти молять ся до антанті.

МОСКВА, 3. січня. — Михайла Калініна вибрано вчора президентом Союзу Соціалістичних Радянських Республік. Союз зачав своє урядове існуванє минулої суботи. Микола Ленін знову вибраний головою ради народних комісарів.

УВАГА! НЕВМІРУЩА НАРОДНА ДРАМА!

Драматично-Співацький Кружок Укр. Роб. Дому

— відіграє —

В СУБОТУ (ПЕРЕД ЗІЗДОМ), 13-ГО СІЧНЯ

В УКРАЇНСЬКИМ РОБІТНИЧИМ ДОМІ

відому штуку М. П. Старичького п. н.

Ой не ходи Грицю Та на вечерниці

народна драма зі співами ч- 5-ох діяч.

В ДРАМІ БЕРУТЬ УЧАСТЬ НАЙКРАЩІ АМАТОРСЬКІ І СПІВАЦЬКІ СИЛИ ТА ХОР ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКОГО КРУЖКА УКР. РОБ. ДОМУ.

Оркестра під управою відомого молодого скрипача ТОВ. Н. ГУЦУЛЯКА.

ЦІННИ МІСЦЬ: 55, 40 І 27 ЦЕНТИВ (включючи воєнну таксу).

ПОЧАТОК ТОЧНО О ГОДИНІ 8.30 ВЕЧЕРОМ.

З НАГОДИ ЗІЗДУ ДЕЛІГАТІВ СТОВ. У. Р. Д.

ЗАХОДОМ ДРАМАТИЧНО-СПІВАЦЬКОГО КРУЖКА ПРИ УКР. РОБ. ДОМІ В ВІННІПЕГУ

— відбудеь ся —

В НЕДІЛЮ, 14. СІЧНЯ, О ГОД. 8.30 ВЕЧЕРОМ

В УКР. РОБІТНИЧИМ ДОМІ В ВІННІПЕГУ

КОНЦЕРТ

ЗІ СЛІДУЮЧОЮ ПРОГРАМОЮ:

Часть I

1. Вічний революціонер — відіграє мішаний хор
2. Збірка — сольо скрипове — виконає тов. Н. Гуцук
3. Гуляні — відіграє I. група дічат в супроводі мандолін
4. Минули літа молоді — відіграє т-ка Л. Поповичева в супроводі гри на скрипці і півні.
5. Інтермеццо — відіграє група маленьких скрипачів
6. Темна нічка — відіграє II. група дічат в супроводі мандолін
7. Думка — відіграє на півні маленька т-ка Геня Кучий
8. Хто за нами, ми за ним — відіграє II. група дічат в супроводі мандолін.

Часть II

9. Каліна — відіграє мішаний хор
10. Валці — відіграє на півні маленький хор. Івань Кучий
11. Вулиця — відіграє I. група дічат в супроводі мандолін
12. Катерина — відіграє I. група дічат в супроводі мандолін
13. Огни горять — відіграє I. група дічат в супроводі мандолін
14. Дніпро реве — міш. хор і сольо баритонове (тов. П. Лопотський)
15. Народні танці — виконає група дічат

ПРИХОДІТЬ ГРОМАДНО! — ПРИХОДІТЬ ВСІ
ВСТУП ЗА ДОБРОВОЇЛЬНИМИ ДАТКАМИ